

Hoe ver weg Syrië ook voelt, het is onvoorstelbaar eenvoudig de oorlog binnen te stappen.' Dat deed Bram Vermeulen, Turkije-correspondent voor de NOS en NRC Handelsblad, vorige week dan ook in zijn vierdelige reeks *Langs de grenzen van Turkije* (VPRO).

Binnen enkele stappen stond hij bij een goedmoedige grensbewaker van 'het vrije Syrië', waar een eigen vlag wappert en een eigen stempel in het paspoort komt te staan. 'Turkije heeft nieuwe burens gekregen', aldus Vermeulen. Met een douanebeambte die vurig terugverlangde naar zijn oude handwerk als sluipschutter.

Vermeulen bezocht onder meer een bakkerij, waar vluchtelingen uit het oorlogsgebied het schaarse brood haalden. Toen hij in de auto terugreed, hingen rookpluimen boven het gebied, en was zijn chauffeur ervan overtuigd dat de bakkerij gebombardeerd zou zijn. Terug in Turkije blikt Vermeulen aarzelend in de camera. Volgens berichten uit 'het vrije Syrië' was het slechts een 'een flinke fik'. Maar ja: was dat nou propaganda of niet?

Openlijke twijfel is een van de sterke punten van Vermeulen in deze serie. Die keerde ook terug in het derde deel, afgelopen zondag, over de grens met Irak. 'Tussen twee vuren' heette de aflevering. Hij trok er door 'de driehoek des doods', een berggebied waar Koerden hun strijd voeren tegen de Turkse staat, die hun te weinig vrijheid en gelijkheid zou geven.

'Niemand wil de bergen in. Maar soms moet het'

Het leverde indringende beelden op van families bij het graf van tieners die - smokkelend door de bergpas - waren gebombardeerd door het Turkse leger.

Na gesprekken aan Turkse zijde zei Vermeulen: 'Ik worstel met de vraag waarom er in dit land zo'n rotsvast vertrouwen bestaat in een militaire oplossing van het probleem.'

Maar na bezoek aan strijdlustige Koerden - 'niemand wil de bergen in, maar soms moet het' - vroeg Vermeulen zich af of hij nu eigenlijk wel begreep waarom de Koerden hun leven geven in een strijd die niet te winnen lijkt.

In beide gebieden ziet de oorspronkelijke bevolking de ontwikkelingen met gelaten wantrouwen aan. Bij Irak kijken dorpelingen niet meer op van het geluid van helikopters en bombardementen. Langs de Syrische grens wantrouwen de Turken de honderdduizend vluchtelingen die er met kalasjnikovs en pistolen over straat gaan. Terroristen, opstandelingen of soldaten?

Het zijn inzichtjes in de alledaagse werkelijkheid rond brandhaarden van de wereld van een rust en lengte die je nergens anders op de Nederlandse tv krijgt. Alleen *Brandpunt* en *Nieuwsuur* blikken structureel buiten de eigen landsgrenzen, maar de reportages van onder anderen Aart Zeeman blijken opvallend vaak gemaakt onder de vleugels van hulp- of belangenorganisaties. Vast een geldkwestie, maar voor de kijker niet altijd even helder te beoordelen op journalistieke zuiverheid.

Brandhaarden hoeven het trouwens niet eens te zijn om toch te boeien: de recente verkenning door de VPRO in *Het België van...*, waarin min of meer bekende Belgen hun land schetsten, was nauwelijks minder exotisch.

Publieke televisie bij uitstek. Er kwam geen springende BN'er aan te pas, en - goh - nog op een zichtbaar tijdstip ook: primetime zondagavond. Niet wegbezuinigen dus. Maar dat hoeft gelukkig ook niet.